

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 134. Qualiter prohibeatur c. unico h. t. providere alicui de beneficio cum diminutione, quæ sit per impositionem novi oneris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

Infertur tertio, quod, ut major pars sic disponere possit circa redditus spectantes ad singulos jure collegii, requiratur imprimis causa pia & necessitas, vel utilitas, quae necessitati comparatur *Gl. in c. cum omnes. v. constitutum. de constit. Abb. in c. ult. h. t. numero 4.* Laym. *loc. cit.* Pirh. *loc. cit. notab. 1.* Unde non potest major pars, contradicentibus ceteris, constituere, ut singuli de redditibus pertinentibus ad eos jure collegii contribuant ad faciendam alicui gratiam, quae neque propriè pia, neque necessaria; cum sic cesset ratio, in qua fundatur dispositio illa *c. ult. h. t.* Et quidem requiritur, ut sit necessitas vel utilitas & causa pia ipsius Ecclesiae, cujus Capitulares ad contribuendum coguntur; si enim contributio illa facienda pro opere alioquin pio, sed extraneo, seu tali, quod ad dictam Ecclesiam seu Capitulum non multum pertinet, poterit pars

minor vel etiam unicus se opponere & impedire decretum majoris partis, pretendendo proprium seu singulare suum interesse. Pirh. *cit. notab. 1.* Wiestn. *h. t. num. 29.* De cetero, quia etiam ad utilitatem Ecclesiae Cathedralis spectat erectio & conservatio seminarii Clericorum, ad hanc dicta ratione statuere poterit major pars Capituli Cathedralis, juxta quod expressè decretum à Trid. *Sess. 23. c. 18. de reform.* quin & posse Episcopum cum majore parte Capituli, non obitante pauciorum contradictione, statuere, ut quilibet Canonicus aliquid ex suis redditibus Ecclesiasticis debeat contribuere ad sustentationem pauperis alicujus Scholaris, resolvit cum Abb. *in c. ult. h. t. num. 1.* Barbof. *ibid. num. 4.* quod intelligendum videtur, dum is speratur doctrinam suam profuturus Ecclesiae Cathedrali, quae non minus quam Ecclesia universalis viris doctis eget.

TITULUS XII.

Ut Beneficia Ecclesiastica sine Diminutione conferantur.

Quaest. 133. Quotupliciter contingat diminutio beneficiorum, & quid hic veniat nomine collationis?

R Esp. ad primum: Diminutio haec generatim loquendo fit quatuor modis; nimirum per impositionem novi oneris, per divisionem, dismembrationem, suppressionem; sub quibus quatuor modis veluti species seu membra aut requisita veniunt beneficiorum unio, annexio, applicatio, incorporatio, subjectio, extinctio. Notandum tamen circa haec, diminutionem aliàs communiter idem sonare, quod dismembratio; dum nimirum, non sublata unitate beneficii pars fructuum ei auferretur, & alteri beneficio applicatur, adeoque distingui à divisione, qualis dicitur, dum ex uno beneficio fiunt duo Laym. *ad c. majoribus de prab.* Item notandum, quod illud, quod beneficio imponi potest, esse duplex, reale & personale, reale est, dum pars aliqua reddituum beneficiatum subtrahitur, obligando beneficiatum, ut certam fructuum partem quot annis, aut semel pro semper solvat; personale, dum beneficiatus obligatur. V. g. ut deinceps scripturam praefatam, Theologiam aut Jus Canonicum doceat, Catechismum habeat, plura sacra dicat, choro assistat, simileve quid, quod aliàs beneficio annexum non fuit, praestet.

2. Resp. ad secundum: Nomine collationis hic comprehenditur praesentatio, institutio, confirmatio & qualibet alia beneficii provisio, ut cum Garc. *de benef. p. 1. c. 6. num. 32.* Pirh. *h. t. in praebulo.*

Quaest. 134. Qualiter igitur prohibeatur. c. unico. h. t. providere alicui de beneficio cum diminutione, quae fit per impositionem novi oneris?

R Esp. Prohibitum esse, & non licere ulli collatori inferiori Papae in ipsa provisione beneficii onus ullum praeter ea, quae in ipsa beneficii e-

rectione seu fundatione ei annexa sunt, imponere, seu collatarium gravare ullo onere reali vel personali. V. g. Reservando sibi vel alteri fructus, aut eorum partem, imponendo pensionem, aut impositam augendo, ut constat ex *c. unio. h. t. juncto c. prabemus. de censibus. c. si quis prabendas. 1. q. 3.* & Concil. Trid. *Sess. 25. c. 5. de reform.* ubi: *Ratio postulat, ut ius, quae bene constituta sunt* (puta, in beneficiorum erectione seu fundatione) *contrariis ordinationibus non detrahatur.* Nimirum, non tantum impositis oneribus derogando, sed & nova non imponendo, juxta declarationem S. Cong. apud Fagn. *in c. significatum. de prab. à n. 3.* Et quidem si exolutio oneris cedit directè vel indirectè in collatoris commodum, suspicio & periculum est simoniae pravitatis. Laym. *in c. cum Clerici. de pactis. num. 2.* Si verò exigatur pro collatione, seu de eo pacifcatur, aut à collatorio promittatur, simonia est expressa, ut cum Abb. *h. t. num. 14.* Pirh. *ibidem. num. 2.* Engels. *n. 2.* Laym. *loc. cit. num. 1.* Qualis tamen non est, si Episcopus, non quidem quae collator, sed quae Ordinarius, non ex pacto, sed per auctoritatem & potestatem suam ordinariam partem aliquam reddituum beneficii vacantis ob justam & necessariam causam reservet, vel etiam pensionem impositam augeat, praesertim ubi majores nunc quam ante fructus ex beneficio proveniunt; licet id cedat aliquo modo in Episcopi conferentis commodum. V. g. ad debita contracta, non suo privato, sed Ecclesiae nomine, solvenda. Abb. *loc. cit. num. 15. & 20.* Laym. Pyrh. Engels. *LL. cit.* De cetero in eo, num id possit licitè citra simoniam cum consensu Capituli de jure ordinario, sine privilegio aut licentia Papae, non usque adeo conveniunt AA. Valde probabiliter id negari ab Abb. *h. t. num. 20.* ait Pirh. *h. t. num. 4.* Arg. *Rubrica. h. t. & c. ult. 1. q. 3.* item Arg. *Clem. 2. de reb. Eccles. non alien.* dum ibi unio perpetua beneficii fieri ab Episcopo mensae Episcopali, etiam cum consensu Capituli prohibetur; ea ratione, quod licet in facto proprio seu in suum com-

modum

modum præstaret, ut Gl. *ibid. v. mensa sua*. Hæc autem ratio locum etiam habet in unione temporali, vel etiam reservatione fructuum beneficii facta ab Episcopo; isque fraudem facere posset post tempus elapsum renovando unionem vel reservationem, & sic indirectè faciendò illam perpetuam, ut Abb. *loc. cit.* Cui rationi non obstat, quòd rem pupilli emere, & sic proprio factò authoritatem præstare possit tutor. *L. pupillus. ff. de auctor. tutor. §. 4.* quia etsi hæc lex locum habeat in contractu oneroso, qualis est venditio & emptio; eò quòd in illo palam celebrato cesset suspicio, non tamen in gratuita donatione; cum in ea semper sit suspicio fraudis, quoties fit ad propriam utilitatem. Wiestn. *h. t. num. 3.* cum Abb. Item probatur hæc sententia Arg. *c. tua nos. de P. S.* ubi impetratum à Papa privilegium, vi cuius vacantium beneficiorum fructus Episcopus ad solvenda debita per biennium posset retinere. Quo privilegio opus non fuisset, si id Episcopo de jure licuisset. Ad quem tamen textum responderi posset, ut Pirh. *loc. cit.* quòd privilegium hoc impetratum à Papa ad majorem securitatem, vel quia Capitulum Episcopo contradicebat. Contrarium nihilominus affirmant Gl. *fin. hic.* Innoc. *ibid. num. 6. & 7.* Holz. *in sum. eod. §. quamvis autem.* & alii apud Barbol. *ad cit. c. unic. h. t. n. 10.* hæc potissimum nixi ratione: quòd cum ex dictis aliove simili justa causa Episcopus possit extinguere beneficium in perpetuum juxta *c. cum accessissent; de constit.* videatur etiam beneficii alicujus pinguioris redditus, saltem quòd ad partem eorundem posset pro tempore aliquo reservare, non quidem applicandos suæ aut capitulari mensæ, aut directè in suum commodum, sed usum; v. g. fabricæ, vel in extinctionem debitorum Ecclesiæ; cum etiam beneficium vacans unire possit beneficio alteri, pro quo Wiestn. *h. t. num. 4.* citat D. Thom. *2. 2. q. 100. a. 4.* Abb. *h. t. n. 19.* Laym. *th. mor. l. 4. tr. 2. c. 18. n. 4.* Eadem ratione potest quidem Episcopus cum Capitulo statuere, ut certa pars fructuum primi anni applicetur ad fabricam Ecclesiæ Cathedralis, similemve pium usum urgente necessitate, non tamen ut applicetur mensæ suæ. Pirh. *h. t. n. 3.* citatis Jo-And. *in c. si propter. de rescript. in 6. n. 5.* & Laym. *ibidem. num. 2.* Vigere tamen in aliquibus Ecclesiis Germaniæ consuetudinem, ut nomine fructuum primi anni eorum portio modica Episcopo solvatur ad ejus proventus augendos ad modum, quo annata solvuntur Papæ, refert apud Pirh. *loc. cit.* Laym. *loc. cit. & l. 4. tr. 10. c. ult. n. 46.* qui tamen addit. *n. 48.* non satis constare, an talis subtractionis horum fructuum nova introductio, quæ consentanea non videtur *§. si verò. cit. c. unic. h. t.* ut nec Trident. *Sess. 24. c. 14.* simpliciter sit per Trid. prohibita; an verò, ne ita accipiantur, ut simoniæ speciem habeat, quasi pro collatione accipiantur, ita Pirh. quin etiam, ut Wiestn. ait ex Laym. hoc decretum Trid. non ubique receptum. De cætero valere consuetudinem, ut fructus præbendæ primi anni expendantur in usum defuncti, habet Pirh. *ad tit. de Cleric. non resident. n. 83.* Azor. *l. 7. c. 7. q. 5.*

Quæst. 135. An & qualiter Episcopus alterve collator pro suis usibus applicare possit fructus obvenientes tempore vacantis beneficii, aut etiam relictos à mortuis Rectoribus?

REsp. Præscindendo à speciali privilegio aut consuetudine rationabili & legitime præscripta, de jure communi id nequit Episcopus, multoquæ magis inferior collator, aut etiam patronus. Fructus siquidem obvenientes debentur successori juxta *c. de present. de off. ordinar. in 6. c. quia saepe contingit de elect. in 6. c. cum vos. de off. ordinar.* ubi idcirco jubetur constitui Oeconomus, qui fructus hos seu redditus colligat, & in opus Ecclesiarum earumve utilitatem impendat (nimirum ubi sic à fundatore statutum, vel consuetudine inductum) aut futuro successori fideliter conservet. Cui debentur ab initio vacationis vi retractiva, utpote cui fingitur ab initio vacationis facta provilio. Lotter. *de re benef. l. 3. q. 21. num. 117.* citans Surdum *conf. 333. num. 23. & 24. Sc.* quorum jurium dispositio adimpleri nequiret, si Episcopus non successor aliusve collator illos fructus occupare & in suos usus convertere posset. Dicitur autem: Præscindendo à consuetudine aut privilegio, vi cuius saltem in usum fabricæ Ecclesiæ alianaque necessitate illius Episcopus posset partem horum fructuum defalcare. Quod ipsum tamen etiam accipiendum non nisi de fructibus obvenientibus tempore vacationis, aut etiam de bonis Rectorum mortuorum intuitu Ecclesiæ quasitis (de quibus ex consuetudine locorum testari poterant, & consequenter in quibus ab intestato succedunt proximi consanguinei & hæredes) quæ super sunt solutis defuncti debitis & ministrorum salariis aliisque hujusmodi juxta expressum textum *cit. c. present. §. porro.* & Gl. *ibidem* aliosque DD. Quinimo etiam de bonis aliis de jure communi servandis successori. De cæterò, licet patronus ex redditibus Ecclesiæ vel beneficii, quoties vacat, modicam sibi partem sumere possit, ubi eam sibi reservasset cum consensu Episcopi juxta *c. præterea. de jurep. Laym. in c. sicut. de suppl. negl. Prælator. n. 1.* ut tamen Patronus aliusve jus custodiæ & administrationis in beneficio vacante habentis fructus omnes, etiam regaliorum nomine, percipiat & absumat, nulla consuetudo immemorialis, nullatenus titulo privilegii Apostolici innixa prævalere unquam potest, de quo vide me *in for. benef. p. 2. quæst. 95. à num. 2.*

Quæst. 136. An igitur etiam Episcopus imponere nequeat onus novum personale beneficio vacanti?

REsp. Quamvis id nequeat ut collator, multo minus ex pacto, poterit tamen potestate sua ordinaria beneficio, dum vacat, ex rationabili causa adjicere novum onus (præsertim dum illud fundator positivè non exclusit) v. g. ut beneficiatus ex fundatione obligatus legere hebdomadam unum sacrum, legat deinceps plura, si tamen redditus sufficient, & Ecclesia eget frequentiore sacrificio. Modò tamen hæc impositio vel auctio oneris fiat ante collationem, & ad evitacionem pactionis imponatur onus ipsi beneficio, ita ut ad quemcunque transferit, cum hoc onere transeat. Azor. *p. 2. l. 6. c. 26. quæst. 3.* Laym. *in c. significatum. de præbend. num. 4.* ex Abb. *in idem c. num. 7.* ego *for. benef. p. 2. quæst. 776. num. 2.* An etiam collator alius indirectè imponere possit tale onus, dicendo v. g. nulli postmodum conferam hoc beneficium, nisi habere voluerit catechismum, dubitari potest, eò quòd, præterquam
dum